

дифузії із розмиттям національної ідентичності, що може спотворити процес державного та ментального націотворення.

На подолання негативних наслідків демографічної ситуації, на наш погляд, позитивно може вплинути масове використання програмного забезпечення штучного інтелекту та роботизації, цифровізації існуючих виробничих та інших соціально-економічних процесів. Суттєве скорочення робочих місць за умов масового впровадження даних технологій в виробничу та інші сфери надасть можливість нівелювати людський чинник. Інфраструктурні втрати за результатом проведення активних бойових дій можуть стати початком нової технологічної революції. Останнім часом Україна демонструє високий потенціал до швидкої адаптації всіляких технологічних інновацій різних форматів. Також потрібно зазначити наявність висококваліфікованого потенціалу ІТ фахівців. Все це може у сукупності за міжнародної підтримки надати платформу до комплексного вирішення існуючих проблемних питань в українському суспільстві.[2]

Оптимізація робочих місць за рахунок впровадження роботизації та цифровізації може суттєво скороти наявний демографічний дисбаланс, який утворився внаслідок воєнних дій на території України. Збереження традиційного етнічного середовища та скорочення мігрантських потоків до держави – все це може стати опосередкованими наслідками зазначених процесів. Саме такий підхід є найбільш реальним у повоєнній відбудові України.

1. Максимум 35 млн: яким буде населення України у 2033 році. URL : <https://fakty.com.ua/ua/ukraine/suspilstvo/20231113-maksimum-35-mln-yakym-bude-naselennya-ukrayiny-u-2033-roczy/>

2. Піжук, О. І. (2019). Штучний інтелект як один із ключових драйверів цифрової трансформації економіки. Економіка, управління та адміністрування, (3 (89)), 41-46.

УДК 004.451.52

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/301-302

Едуард РИЖКОВ

професор кафедри економічної
та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ КІБЕРЗАХИСТУ

За підсумками 10 років воєнної агресії з боку російської федерації керівництвом держави вживаються стратегічні заходи забезпечення належного рівня безпекового середовища в середині країни. Одним із таких заходів є створення загальнодержавної мережі відеоспостереження у публічних місцях задля забезпечення потреб правоохоронних органів [1].

Робота із встановлення відеосистем ідентифікації і контролю ведеться в країні протягом багатьох років, але своєї активізації вона набула у 2017-2019 роках після запровадження у Національній поліції та містах обласного рівня ситуаційних центрів та реалізації проектів «Безпечне місто» та «Безпечна країна».

З боку фахівців правоохоронних органів за останні 20 років було створено декілька продуктів інформаційно-аналітичного спрямування на кшталт «АРГУС», [2] «Гарпун» та інш. [3]. При цьому кількість камер відеоспостереження, що ними користуються правоохоронні органи, має стійку тенденцію до зростання. Так, наприклад, у Дніпропетровській області їх кількість становила у 2019 році 365 одиниць, а у 2023 році вже більше 2630 одиниць [4].

У 2024 році з боку керівництва Національної поліції та Кабінету міністрів анонсовано встановлення в країні 50 тис. камер відеоспостереження задля потреб правоохоронних органів [5]. Аргументація доцільності таких кроків цілком слушна – створення додаткових інструментів забезпечення безпеки громадян у воєнний та повоєнний час та документування злочинних проявів [6]. Необлікована кількість зброї та вибухових

пристроїв шириться країною із року в рік. Частина її потрапляє до представників злочинного середовища. Внутрішня напруженість у суспільстві зростає через купу факторів, первинним яким є воєнний стан і його наслідки. Тенденції, які пов'язані із мобілізацією та потенційного залучення до неї у найближчій перспективі правоохоронців, а також прогнозований відтік (звільнення) кадрів після завершення воєнного протистояння, будуть об'єктивно вимагати технічної компенсації можливостями відеоаналітики зменшеного ресурсу правоохоронців. Сприяють таким прогнозам і наміри суттєвого скорочення набору до навчальних закладів зі специфічними умовами навчання у компанії 2024 року.

Таким чином, не дивлячись на застереження представників громадського суспільства, щодо створення в Україні інструментів «тотального відеоконтролю за населенням», наміри влади посилити цей сегмент мають під собою слушні обставини, які є потенційно корисними. При цьому безумовно необхідним є розробка та дотримання законних та етичних принципів використання технологій спостереження з метою унеможливлення зловживання владою для ведення масового контролю, стеження та обмеження прав людини.

Серед основних можливостей відеосистем, особливо тих, які конектяться зі штучним інтелектом, а також інформаційно-технічних систем відеоаналітики слід зазначити таке:

- ідентифікація особи за біометричними ознаками;
- ідентифікація транспорту за всіма критеріями, в т.ч. державними номерними знаками;
- автоматизоване відпрацювання відеоконтенту за критеріями;
- он-лайн супровід реагування на протиправні діяння, розкриття злочинів, встановлення та розшук осіб, предметів, транспорту;
- оцінка оперативної ситуації та координації сил та засобів правоохоронців;
- використання квадрокоптерних систем відеоспостереження та їх прикладного використання;
- реалізація превентивної правоохоронної функції.

Таким чином, розвиток та вдосконалення в Україні систем відеоспостереження та відеоаналітики у воєнний та повоєнний час є суттєвим фактором забезпечення безпеки населення, суспільства та держави, який необхідно активно розвивати у нормативній, технічній, інформаційно-аналітичній, тактичній площині та освітній.

Прийняття закону про єдину систему відеомоніторингу стану публічної безпеки є доцільним і актуальним за умов дотримання владою демократичних принципів та дієвої реалізації суспільного контролю.

1. Проект Закону про єдину систему відеомоніторингу стану публічної безпеки. URL : https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=77597.

2. Гуславский В.С., Задорожний Ю.А., Розовский Б.Г. Информационно-аналитическое обеспечение раскрытия и расследования преступлений : Монография. Луганск: Изд-во «Элтон-2», 2008. 136 с.

3. Наказ МВС України 13.06.2018 № 497 зі змінами від 22.11.2023 «Про затвердження Інструкції з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-18#Text>.

4. Безпечне місто: до Ситуаційного центру Дніпра підключено 2 630 камер відеоспостереження. Записи доступні й мешканцям. URL : <https://dniprorada.gov.ua/uk/articles/item/57542/bezpechne-misto-do-situacijnogo-centru-dnipra-pidklyucheno-2-630-kamer-videosposterezhennya-zapisi-dostupni-j-meshkancyam>.

5. Катерина Жирі В Україні створюється єдина платформа відеоспостереження, – Шмигаль. URL : <https://www.unian.ua/economics/other/kameri-videosposterezhennya-v-ukrajini-zapustyat-yedynu-platformu-12506613.html>.

6. Ігор Клименко: Відео з поліцейських камер спостереження біля Гостомеля стали доказом воєнних злочинів росіян. URL : <https://mvs.gov.ua/news/igor-klimenko-video-z-policeiskix-kamer-posterezhennia-bilia-gostomelia-stali-dokazom-vojennix-zlociniv-rosiiian>.